

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

«دانشکده پزشکی»

پایان نامه

«برای دریافت درجه دکترای پزشکی»

موضوع

بررسی میزان رضایت شغلی بهورزان خانه‌های بهداشت

شهرستان اردبیل

استاد راهنما

جناب آقای ناطق عباسقلی زاده

فوق لیسانس آموزش بهداشت، مدیر گروه بهداشت

و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

استاد مشاور

جناب آقای دکتر منوچهر برآک

بورد تخصصی کودکان و نوزادان

و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

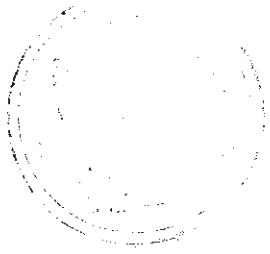
نگارش

علی نوروزی

سال تحصیلی ۷۹-۸۰

سوگند نامه پزشکی (اعلامیه ژنو ۱۹۴۷)

هم اکنون که حرفه پزشکی را برای خود اختیار می کنم با خود عهد می بندم
که زندگیم را یکسره وقف خدمت به بشریت نمایم.
احترام و تشکر قلبی خود را به عنوان دین اخلاقی و معنوی به پیشگاه
اساتید محترم تقدیم می دارم و سوگند یاد می کنم این وظیفه خود را با وجودان
و شرافت انجام دهم اولین وظیفه من اهمیت و بزرگ شماری سلامت بیمارانم
خواهد بود. اسرار بیمارانم را همیشه محفوظ خواهم داشت و شرافت و حیثیت
پزشکی را از جان و دل حفظ خواهم کرد. همکاران من برادران و خواهران من
خواهند بود. دین، ملیت، نژاد، عقاید سیاسی و موقعیت اجتماعی هیچگونه
تأثیری در وظایف پزشکی من نسبت به بیمارانم نخواهد داشت. من در هر
حال به زندگی بشر کمال احترام را مبذول خواهم داشت و هیچگاه معلومات
پزشکی ام را بر خلاف قوانین بشری و اصول انسانی بکار نخواهم برد.
آزادانه به شرافت خود سوگند یاد می کنم آنچه را قول داده ام انجام دهم.

بهورزان پیام آوران سلامت و شادکامی در روستاهایند
و کانون صفا و سازندگی هستند، امیدوارم در همه حال و
همه جا موفق باشند و خدمتشان مورد رضای خداوند
باشد.

سید محمد خاتمی
ریاست جمهوری اسلامی ایران

با سپاس از استاد راهنمای ارجمند

جناب آقای ناطق عباسقلی زاده

«که با تمام شور و حال معنوی و علمی زحمت راهنمایی مرا در تدوین این
پایان نامه بر عهده داشتند.»

با سپاس از استاد مشاور ارجمند

جناب آقای دکتر منوچهر براک

«که از راهنمایی های ارزنده شان بسیار مستفیض شدم.»

تقدیم به همسرم رویا که مشوق راستین و بی تمنای
مراحل تحصیلاتم و بزرگترین پشتیبان زندگی‌ام بودند و
هستند

و تقدیم به فرزندانم حمید و فاطمه شکوفه‌های
زندگیم که محبت و صمپت دو چندانی را در زندگی‌ام
ایجاد کردند.

تقدیم به روح بزرگ پدر و مادرم و همه آنها یعنی که
اینجانب را در رسیدن به این مرحله از زندگی
یاری کردند.

تقدیم می‌کنم به برادران ارجمند
که امیدبخش زندگیم بودند.

تقدیم هی شود به چناب آقای هندس عالی هراد و
کسانی که در خانه بیهداشت شهرستان اردبیل در
بررسیهای این پایان نامه زحمات زیادی را تحمل شدند.

با سپاس از خانم‌ها فریبا احمدی، پروانه نفیچی و عاطفه
میرزا نهدی که در طول این چند سال و تمهیه پایان نامه
زحمات زیادی را متحمل نموده‌اند.

تقدیم می‌کنم به:

مولانا علی (ع) و فاطمه زهرا (س)
باشد تا رهروان شایسته‌ای بوده باشیم

شعبدان
باشد تا همچو آنها آزاده باشیم

جانبازان و آزادگان
باشد تا همچو آنها اسطوره صلابت و پایمردی باشیم

غرزندان
باشد تا پدر شایسته‌ای بوده باشیم.

جامعه پزشکی
باشد تا قدمی در جهت اعتلای آن برداشته باشیم.

بیماران
باشد تا التیام بخش جزئی از دردهایشان بوده باشیم

استاران
باشد تا از خودگذشتگی‌شان را قدر دانسته باشیم.

و

ملت شریف ایران، بالاخص آذربایجان
باشد تا نمایانگر جزئی از عظمتشان بوده باشیم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۲	فصل اول: معرفی پژوهش
۳	(۱-۱) مقدمه :
۵	(۲-۱) بیان مسئله و اهمیت موضوع:
۷	(۳-۱) ضرورت تحقیق :
۸	(۴-۱) اهداف تحقیق :
۹	فصل دوم: روش پژوهش
۱۰	(۱-۲) سوالات تحقیق :
۱۰	(۲-۲) متغیرهای اصلی بررسی :
۱۰	(۳-۲) روش مطالعه :
۱۰	(۴-۲) روش گردآوری اطلاعات :
۱۱	(۵-۲) روش تجزیه و تحلیل اطلاعات :
۱۱	(۶-۲) زمان انجام تحقیق :
۱۲	فصل سوم: کلیاتی درباره وظایف بهورزان، عوامل موثر بر رضایت آنان و مروری بر مطالعات انجام شده
۱۳	(۱-۳) کلیات:
۲۲	(۲-۳) عوامل موثر بر رضایت بهورزان و مروری بر مطالعات انجام شده :
۴۴	فصل چهارم: نتایج
۲۴	نتایج
۴۳	نمودارها
۵۵	فصل پنجم: بحث در نتایج
۵۶	(۱-۴) بحث و نتیجه گیری
۶۲	(۲-۴) پیشنهادات:
۶۳	فصل ششم: ضمائیں
۷۹	منابع :

چکیده

این بررسی به منظور تعیین میزان رضایت بهورزان و عوامل مؤثر بر آن به صورت توصیفی و مقطعی در خانه های بهداشت، شهرستان اردبیل در نیمه دوم سال ۷۹ انجام گرفته است جامعه مورد مطالعه همه بهورزان زن و مرد شامل ۱۰۰ نفر بودند که در ۷۱ خانه بهداشت فعال در شهرستان اردبیل به ارایه خدمات بهداشتی اولیه به روستائیان اشتغال داشتند. اطلاعات بوسیله تکمیل پرسشنامه مشتمل بر ۵۲ سوال گرد آوری گردید پرسشنامه حاوی ۱۷ سوال دموگرافیک و ۳۵ سوال در ارتباط با جنبه های مختلف شغل شامل: محیط فیزیکی، مدیریت و سرپرستی، ساختارسازمانی، اجتماعی، آموزشی، روانی و رفاهی بود که میزان رضایت بهورزان از جنبه های ذکر شده مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصله نشان میدهند که بیشترین نارضایتی در بعد رفاهی شغل مربوط به (حقوق و مزایای دریافتی با ۸۲درصد (۸۲ نفر) و کمترین نارضایتی در بعد آموزشی حرفة ای مربوط به محتوای دروس تدریس شده در مرکز آموزش بهورزی با ۱۴درصد (۱۴ نفر) بوده است. نتایج دیگر بررسی نشان می دهند که بین رضایت از محیط فیزیکی، اجتماعی، ساختار سازمانی و رفاهی شغل با عواملی چون جنس، محل سکونت بهورز، بومی بودن ارتباط معنی دار آماری وجود دارد (جداول شماره ۹ تا ۲۲ و نمودارهای شماره ۹ تا ۲۲).

پژوهشگر بر اساس یافته ها راهکارهایی را از جمله تداوم سیاست گزینش بهورز از میان افراد بومی، به منظور افزایش رضایت از ابعاد رفاهی- محیط فیزیکی کار، ساختار سازمانی متناسب پیشنهاد می کند.

واژه های کلیدی

بهورز- رضایت شغلی- خانه بهداشت

فصل اول

معرفی پژوهش

۱-۱. مقدمه :

تأمین مراقبتهای بهداشتی اولیه در ایران با توجه به شرایط جغرافیایی - اجتماعی و فرهنگی جامعه ایرانی در روستاهای خانه های بهداشت که توسط کارکنانی با نام بهروز انجام وظیفه می نمایند گذاشته شده است و اولویت خدمات بهداشتی درمانی ایجاد می نماید که با استفاده از تجارب قبلی خود و سایر کشورهای جهان ضمن رعایت آداب و سنت فرهنگی جامعه روشن مناسبی برای برآوردن نیازهای بهداشتی درمانی مردم در مناطق روستایی و محروم بکار گرفته شود تا نیازمندان این خدمات بتوانند در داخل یک نظام منسجم از ضروری ترین مراقبتهای بهداشتی درمانی در سطوح مختلف برخوردار شوند.

در نظامی که پی ریزی شده است اولین سطح تماس با واحدهای رسمی بهداشتی کشور در روستاهای خانه های بهداشت می باشند که با همکاری و تحت سرپرستی مرکز بهداشتی درمانی شهری یا روستایی به عنوان پایه بر اساس اجرای برنامه های بهداشتی درمانی در مناطق روستایی کشور قرار داشته و کارکنان آن که تحت نام بهروز شناخته می شوند با همکاری پرسنل مرکز بهداشتی درمانی ، در حفظ سلامت روستائیان کوشش نموده و در واقع لزوم در رفع نیازهای درمانی آنها اقدام می نمایند بنابراین باید توجه داشت که برای بسیاری از مناطق روستایی کشورمان کارکنان خانه بهداشت ممکن است تنها کسی باشند که به مردم خدمات بهداشتی ارائه می کنند و در واقع امید اول مردم در بروز اختلال در تندرستی در این مناطق می باشند. از طرفی با توجه به لزوم برخورداری مردم از عدالت اجتماعی و اینکه مراقبتهای بهداشتی یک حق است